

AJUDANT A VIURE

El curs que comença

Aquest mes de setembre ha estat una mica estrany per a mi. El canvi de diòcesi m'ha suposat un fort trasbals d'emocions i, per les dates en què s'ha desenvolupat tot, una absència i falta de suport del pastor per impulsar aquest curs pastoral que ara junts iniciem.

No és qüestió de demanar disculpes i sí d'agraïments. Personalment vull agrair a tots els que han fet possible que el curs comenci amb normalitat i que la diòcesi sigui un organisme dinàmic que, amb el pas dels anys, viu i fa viure el missatge, l'obra i la persona de Jesucrist. En primer lloc al bisbe Piris que ha treballat amb coratge i tenacitat donant la seva vida al servei d'aquesta porció del Poble de Déu. Han estat set anys molt beneficiosos per a tots i ens deixa el llistó molt alt per millorar la seva inestimable dedicació.

En nom propi i en el de tots, agraeixo la gestió de l'administrador diocesà durant aquestes últimes setmanes que acumulava ja la seva experiència com a vicari general i responsable de tants assumptes que diàriament afrontava. Amb ell, també a tots els seus col·laboradors de la Cúria diocesana que tant vetllen i es preocupen per la bona marxa de la diòcesi.

Desitjo manifestar la meva immensa gratitud a tots els responsables de les diferents àrees pastorals i moviments apostòlics, de les parròquies i comunitats cristianes, de les comunitats de Vida Consagrada perquè han començat el curs amb interès i entusiasme tractant d'il·lusionar als que col·laboren amb ells en la vivència i en la transmissió de la fe.

Agraeixo i prego per tots els catequistes i agents evangelitzadors. Em consta que heu obert les portes del

curs a la gran tasca de la Iniciació Cristiana i, amb els rectors, oferiu a la nostra societat i a les famílies cristianes un immillorable servei perquè tots coneguïn, estimin, celebrin i segueixin a Jesucrist.

No puc oblidar els equips de litúrgia i oració. La seva tasca constant serveix de gran suport per a les activitats de tota la comunitat cristiana.

En aquest resum d'agraïments no podien faltar tots els grups que sensibilitzen la societat vivint i animant als seus col·laboradors en l'acció caritativa i social de l'Església. Els diferents sectors socials esperen molt de nosaltres i junts li demanem al Senyor que no defraudem mai la seva orientació evangèlica i sapiem obrir el nostre cor i ampliar el nostre servei als més necessitats.

Dono gràcies a Déu per haver permès que m'incorporés a aquesta diòcesi que camina, que té iniciatives

noves i elabora projectes renovats d'implicació comunitària, que ha començat amb normalitat aquest curs pastoral i desitja que el nou bisbe sigui un bon vehicle, i mai un obstacle, de comunicació i trobada amb Crist.

He llegit amb interès *'Informe de la tasca pastoral duta al Bisbat de Lleida de l'any 2008 al 2015'*, està datat en el mes de juliol passat i té com a títol **Església de Lleida, què dius de tu mateixa?** M'ha resultat de molt profit i és molt aclaridor per contemplar la vida diocesana, per rebre i compartir l'alegria de la reflexió de tants cristians i per continuar amb empena i amb constància fent realitat l'impuls acollidor i missioner que contenen les seves pàgines. No hi ha dubte que serà un bon referent per a aquest curs que comença.

El vostre bisbe,

† Salvador Giménez Valls

Emotiu comiat del bisbe Piris a la Catedral de Lleida

Text: **Conxita López Torres** / Fotos: **Josep Manel Prada**

Aquesta tarda de diumenge, 13 de setembre, la Catedral Nova de Lleida ha estat testimoni de l'afecte i estimació que la diòcesi de Lleida té al bisbe Joan Piris Frígola. Feligresos, preveres, religiosos/ses i autoritats civils d'arreu del Bisbat han omplert el temple de gom a gom per acompanyar-lo en l'Eucaristia d'acció de gràcies pels 7 anys de treball pastoral. Nombrosos cantaires de les Terres de Lleida, dirigits per Mn. Joaquim Mesalles han posat el to de solemnitat amb els seus cants.

Mons. Piris en l'homília ha comentat les lectures del dia, però també ha aprofitat per donar gràcies a Déu i tots els diocesans. Entre altres coses ha dit: «Agraeixo tot allò que hem viscut junts: m'he sentit acollit, us he estimat i us estimo. I us demano que vulgueu acollir el nou Bisbe amb els braços oberts de manera que es pugui sentir com a casa seva des del primer moment. Sé que el fareu feliç. Jo ara he de dir-vos adéu-siau. Una experiència que em costa bastant, però que també forma part de la vi-

da i és conseqüència de l'opció feta fa ja molts anys... I com que en aquests set anys també hi han hagut espines, demano perdó a tots aquells que he fet patir amb les meves paraules, obres i/o omissions.»

En acabar l'Eucaristia ha tingut lloc la sessió de parlaments. Mn. Ramon Prat, administrador diocesà, ha estat el primer a agrair al bisbe Joan, en nom de la diòcesi, el servei generós i les iniciatives pastorals innovadores que ha tingut durant el seu ministeri episcopal, que ha resumit en 3 fets:

- El sòlid projecte de pastoral que ens deixa, impulsat des de la carta pastoral «Entre tots i per al bé de tothom».
- L'organització territorial amb les Unitats d'Acció Pastoral i la Xarxa d'entitats caritatives-socials, mostra d'una Església espiritual i d'una Església present en les necessitats.
- La proximitat a la gent i l'arrelament a les terres de Lleida, mostra d'això és la devoció que té a Sta. Teresa Jornet, filla d'Aitona.

Després l'artista Amadeu Bonet, en nom de la diòcesi, l'ha lliurat un quadre fet per ell. L'abraçada de tots dos ha estat molt emotiva i l'assemblea l'ha acompanyat amb un aplaudiment. El quadre està ple de simbolisme que el mateix Amadeu ha explicat: el color marró, per la terra; les petjades sobre la sorra, per l'acompanyament del bisbe durant els 7 anys a Lleida; la Seu Vella, símbol de Lleida, i la Catedral Nova, per representar el pas dels diferents bisbes que han exercit el seu ministeri episcopal a Lleida; i les dates d'inici i final del pontificat del bisbe Piris. Tant ha agradat a la gent, que han tornat a aplaudir, tant l'obra com el seu significat. Una reproducció del quadre s'ha lliurat a tots els assistents, com a record.

Tot seguit ha estat l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, qui en nom del poble li ha donat les gràcies pels set anys que ens ha regalat, actuant amb rigor i sensibilitat. I ha afegit que no sols el recordarem sinó que l'estimarem per la seva acció social a tra-

vés de la qual ens ha fet entendre el missatge evangèlic. Ha estat una acció social importantíssima que ens ha fet girar el rostre cap a on hi havia una problemàtica social, com són les persones sense sostre. Moment en què novament l'assemblea ha esclatat en un aplaudiment. I li ha lliurat una pintura de l'artista Joaquim Ureña.

Llavors el bisbe Joan ha tornat a prendre la paraula per agrair les mostres d'estimació i els obsequis rebuts, com a mostra dels sentiments de diversos col·lectius. I ara sí, un gran aplaudiment final per dir-li adéu a un bisbe que estima la diòcesi de Lleida i que és estimat per ella.

Els qui han volgut s'han desplaçat fins a la Casa de l'Església on hi havia un piscolabis i on s'han pogut acomiadar directament del bisbe.

La vigília, el dissabte dia 12, la Casa de l'Església també va ser l'escenari del dinar de comiat que van oferir els preveres del Bisbat de Lleida a Mons. Piris.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

CATEQUESI SOBRE LA FAMÍLIA

Els fills

En aquesta catequesi voldria parlar del fill o, millor, dels fills. M'inspiro en una bonica imatge d'Isaïes. «Tots aquests s'han aplegat per venir cap a tu. Els teus fills arriben de lluny, les teves filles són dutes als braços. Ho veuràs i t'estremiràs de goig. El teu cor, meravellat, s'eixamplarà» (60,4-5a).

La joia dels fills fa bategar els cors dels pares i reobre el futur. Els fills són la joia de la família i de la societat. No són un problema de biologia reproductiva, ni és una de tantes maneres de realitzar-se. I encara menys són una possessió dels pares... No. Els fills són un do, són regal: ho en-

teneu? Els fills són un do. Cadascun és únic i irrepitible; i això no obstant està sens dubte lligat a les seves arrels.

Ser fill i fills, de fet, segons el disseny de Déu, significa portar en un mateix la memòria i l'esperança d'un amor que s'ha realitzat engendrant la vida d'un altre ésser humà original i nou. I per als pares cada fill en ell mateix és diferent.

A un fill se l'estima perquè és fill: no perquè és maco, o perquè és així o aixà; no, perquè és fill! No perquè pensa com jo o fa el que jo vull. Un fill és un fill: una vida generada per nosaltres però destinada a ells, al seu bé, al bé de la família, de la societat, de tota la humanitat.

El quart manament demana als fills —i tots en som!— honorar el pare i la mare (cf. Ex 20,12).

Que Jesús, el Fill etern, que va ser fill en el temps, ens ajudi a trobar el camí d'una nova irradiació d'aquesta experiència humana tan simple i tan gran que és ser fills.

(Dilluns, 2 de novembre de 2015.)

Congrés d'Espiritualitat al Santuari de Santa Teresina

El Santuari de Santa Teresina de Lleida acollirà del 23 al 25 d'octubre el V Congrés d'Espiritualitat dels Carmelites Descalços, que enguany tindrà com a referència la figura de santa Teresa de Jesús, per aquest motiu, el títol que dona nom al congrés és «La interioritat habitada. El testimoni de Teresa de Jesús».

El programa del congrés s'ha planificat amb la intervenció de cristians i cristianes provinents de diversos ambients eclesials, tal com ens explica el vicari general dels Carmelites Descalços, P. Agustí Borrell, en la carta on ens convida a participar-hi.

El congrés s'inaugurarà la tarda del divendres, dia 23, amb la conferència de José Otón, doctor en història i estudis de l'espiritualitat, que parlarà de «La recerca espiritual en la societat postmoderna».

L'endemà, dissabte dia 24, hi haurà un treball simultani dels grups laics i de Vida Consagrada sota el lema «La Interioritat en el cristianisme

actual». En els mateixos està prevista la participació del director de l'Acadèmia Mariana, Joan Viñas, i del jesuïta, Jesús Renau, que actuaran de ponents.

La conferència del director del CITEs d'Àvila (Centro Internacional Teresiano Sanjuanista-Universidad de la Mística), P. Javier Sancho, sobre la vida interior de Sta. Teresa, serà un dels plats forts de la jornada.

El diumenge, 25 d'octubre, es treballarà en grups el tema de «La Interioritat Teresiana, avui», que introduiran l'escriptora Laia de Ahumada i la carmelita descalça Ana Boj. Per la

seva part, el P. Agustí Borrell clourà les sessions acadèmiques amb la conferència «És temps de caminar. Més enllà del Centenari de Sta. Teresa».

Durant el congrés també hi haurà temps per a una representació musical al Teatre de l'Escorxador i un festival de música. Abans de cloure's el congrés, el bisbe de Lleida, Mons. Salvador Giménez Valls, presidirà l'Eucaristia del diumenge, a les 13.15 h, al Santuari Parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús. El dia abans, l'Eucaristia estarà presidida pel P. Miguel Márquez, provincial de l'orde carmelita.

230 infants gaudeixen de les Vacances per Créixer!

Uns 230 infants, de 4 a 12 anys, han participat i gaudit aquests darrers mesos de juliol i agost del projecte Vacances per Créixer!, que organitza la Fundació Verge Blanca i que té com a objectiu la realització de casals d'estiu per a infants i joves en situació de risc social.

Aquest estiu s'ha pogut ampliar l'oferta de casals i s'ha dut a terme a Lleida, al Col·legi Episcopal, a la par-

ròquia de la Bordeta i al CEIP de Balàfia, i a les Borges Blanques, al CEIP Joan XXIII.

Els infants han vingut derivats d'entitats del Tercer Sector de la ciutat de Lleida (Càritas, Associació Sant Vicenç de Paül, Associació Esclat i Arrels) i serveis socials de l'Ajuntament de Lleida i de les Borges Blanques.

Els monitors i monitores que han participat en el projecte formen part del Moviment de Centres d'Espai

Cristians Catalans de Lleida. Són joves formats que durant l'any participen voluntàriament en els seus centres d'espai organitzant activitats. Són joves voluntaris compromesos i amb una clara vocació de servei.

Des de la Fundació Verge Blanca, des de l'any 2012 estem treballant per afavorir la igualtat d'oportunitats i que el lleure no sigui un factor d'exclusió.

REFLEXIONS

Davant de Déu tots som immigrants i forasters

Quin cor és tant poc sensible que no ha estat colpit per les imatges de tants milers d'hommes i dones fugint dels seus països, jugant-se i sovint perdent la vida, cercant una altra terra on poder viure amb pau i/o amb més prosperitat? Qui no s'ha sentit impotent davant de tanta tragèdia humana? Quina indignació no ens provoca el capteniment d'aquells que són directament responsables de tant dolor?

Molt abans de les raons sociològiques, econòmiques i polítiques que aquests dies escoltem, no podem ignorar la pregunta adreçada per Déu i que encara ressona: On és el teu germà? La nostra resposta no hauria de ser la de Caïn: «No ho sé. Que potser sóc el guardià del meu germà?» (Gn 4,9), sinó descobrir en aquests immigrants, que ara truquen a les nostres portes, veritables germans de Jesús als quals Ell els atorga un caràcter sacramental: «Veniu beneïts del meu Pare... era foraster, i em va acollir... Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho fèieu a mi» (Mt 25,31ss). I tinguem també el coratge de reconèixer com David que davant de Déu també nosaltres «som immigrants i forasters» (1Cr 29,15).

Aquesta consciència, tanmateix, hauria d'anar acompanyada d'una acció, per petita que sigui, que defensi el dret bàsic d'aquestes persones que és el de no haver d'emigrar i de poder viure en pau i dignitat en la pròpia pàtria.

Concepció Huerta

AGENDA

Adoració diürna a l'Església de Sant Pere
Dies feiners de 10 a 14 h i de 16 a 19 h
Dissabtes de 10 a 13 h

Diumenge, 4 d'octubre:

—17 h, Eucaristia. Oratori. Acad. Mariana.
—18.30 h, Certamen Marià en honor a la Mare de Déu de la Jonquera, patrona de la Pobla de Cérvoles.

Dilluns, 5 d'octubre:

—20 h, pregària interreligiosa per la Pau. Acadèmia Mariana.

Dijous, 8 d'octubre:

—19.30 h, conferència «Evolució del concepte de matrimoni», a càrrec del Sr. Josep M. Martinell. Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI).

Diumenge, 11 d'octubre:

—17 h, cloenda del V Centenari de Sta. Teresa. Monestir del Sagrat Cor. La Caparrella.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

5. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Dt 8,7-18 / Sl 1 Cr 29,10.11.abc.11d-12a.12bcd / 2C 5,17-21 / Mt 7,7-11]. Tèmpores d'acció de gràcies i de petició. Sant Froilà, bisbe de Lleó; sant Atilà, bisbe de Zamora; santa Caritina, vg.; santa Faustina Kowalska, vg., polonesa, apòstol de la Divina Misericòrdia.

6. ■ Dimarts. [Jo 3,1-10 / Sl 129 / Lc 10,38-42]. Sant Bru (Colònia 1035 - Squillace 1101), prev., retirat al desert de Chartreuse, fund. Cartoixans (Ocart); sant Emili, mr.; santa Fe, vg. i mr.; santa Maria

de les Cinc Llagues, vg. Francisca-na.

7. □ Dimecres. [Jo 4,1-11 / Sl 85 / Lc 11,1-4]. Mare de Déu del Roser, commemoració de la victòria de Lepant (1571); sant Marc, papa (romà, 336).

8. ■ Dijous. [Mt 3,13-4,2a / Sl 1 / Lc 11,5-13] Sant Simeó el Just, profeta; sant Demetri, mr.; santa Taïs, penitent.

9. ■ Divendres. [Jl 1,13-15; 2,1-2 / Sl 9 / Lc 11,15-26]. Sant Dionís, primer bisbe de París, romà, i companys clergues, mrs. (s. III);

sant Joan Leonardi (Lucca 1541 - Roma 1609), prev. fund.

10. ■ Dissabte. [Jl 3,12-21 / Sl 96 / Lc 11,27-28]. Sant Tomàs de Villanueva (1486-1555), bisbe de València (agustinià), de Fuenllana; sant Sabí, ermità al Pirineu.

11. ■ Diumenge vinent, XVIII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Sa 7,7-11 / Sl 89 / He 4,12-13 / Mc 10,17-30]. Santa Soledat Torres Acosta (Madrid 1826-1887), vg., fund. Serventes de Maria, velleladores dels malalts (SM, 1851); sant Germà, bisbe i mr.

Diumenge XXVII de durant l'any

▶ Lectura del llibre del Gènesi (Gn 2,18-24)

El Senyor-Déu digué: «No seria bo que l'home estigués sol. Li faré qui l'ajudi i l'acompanyi.» El Senyor-Déu modelà amb terra totes les bèsties salvatges i tots els ocells, i els presentà a l'home, a veure quin nom els donaria: el nom que l'home donava a cada un dels animals era el seu nom. L'home donà el nom a cadascun dels animals domèstics i salvatges i a cadascun dels ocells, però no en trobà cap capaç d'ajudar-lo i fer-li companyia. Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, li prengué una de les costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. Després, de la costella que havia pres, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home. L'home digué: «Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn. El seu nom serà l'esposa, perquè ha estat presa de l'espòs.» Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa, i des d'aquell moment ells dos formen una sola família.

▶ Salm responsorial (127)

R. *Que el Senyor ens beneeixi tota la vida.*

Feliç tu, fidel del Senyor, / que vius seguint els seus camins. / Menjaràs del fruit del teu treball, / seràs feliç i tindràs sort.

La teva esposa fruitarà com una parra, / dins la intimitat de casa teva; / veuràs els fills com plançons d'olivera / al voltant de la taula. R.

És així com els fidels del Senyor seran beneïts. / Que el Senyor et beneeixi des de Sió. / Que tota la vida puguis veure prosperar Jerusalem. R.

Que puguis veure els fills dels teus fills. / Pau a Israel! R.

▶ Lectura de la carta als cristians hebreus (He 2,9-11)

Germans, Jesús, abaixat, va ser posat un moment per sota dels àngels, però ara, després de la passió i la mort, el veiem coronat de glòria i de prestigi, perquè Déu, que ens estima, va voler que morís per tots. Déu, que ho ha creat tot i ho ha destinat tot a ell mateix, volia portar molts fills a la glòria, i convenia que aquell qui els havia de guiar a la salvació fos consagrat pels sofriments. Tant el qui santifica com els qui són santificats tenen un mateix pare, i per això no s'avergonyeix d'anomenar-los germans.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Marc (Mc 10,2-16)

En aquell temps, els fariseus anaren a trobar Jesús per provar-lo, i li preguntaren si el marit es podia divorciar de la seva dona. Ell els preguntà: «Què us va ordenar Moisès?» Li respongueren: «Moisès permet de donar a l'esposa un document de divorci i separar-se.» Jesús els digué: «Moisès va escriure aquesta prescripció perquè sou tan durs de cor. Però al principi, Déu creà l'home i la dona. Per això deixa el pare i la mare, per unir-se a la seva esposa, i ells dos formen una sola família. Per tant, ja no són dos, sinó una sola família. Allò que Déu ha unit, l'home no ho pot separar.»

Un cop a casa, els deixebles tornaren a preguntar-lo sobre això mateix. Jesús els digué: «Aquell qui es divorcia de la seva dona i es casa amb una altra comet adulteri contra la primera, i si la dona es divorcia del seu marit i es casa amb un altre, comet adulteri.»

▶ Lectura del libro del Génesis (Gén 2,18-24)

El Señor Dios dijo: «No es bueno que el hombre esté solo; le daré una ayuda apropiada.»

El Señor Dios formó de la tierra todos los animales del campo y todas las aves del cielo y los llevó ante el hombre para ver cómo los llamaba, ya que el nombre que él les diera, ése sería su nombre. El hombre impuso nombre a todos los ganados, a todas las aves del cielo y a todas las bestias del campo; pero para sí mismo no encontró una ayuda apropiada.

Entonces el Señor Dios hizo caer sobre el hombre un sueño profundo, y mientras dormía le quitó una de sus costillas, poniendo carne en su lugar. De la costilla tomada del hombre, el Señor Dios formó a la mujer y se la presentó al hombre, el cual exclamó: «Ésta sí que es hueso de mis huesos y carne de mi carne; ésta será llamada hembra porque ha sido tomada del hombre». Por eso el hombre deja a su padre y a su madre y se une a su mujer, y son los dos una sola carne.

▶ Salmo responsorial (127)

R. *Que el Señor nos bendiga todos los días de nuestra vida.*

Dichosos los que temen al Señor / y siguen sus caminos. / Comerás del trabajo de tus manos, / serás feliz y todo te irá bien.

Tu esposa será como parra fecunda / en la intimidad de tu casa; / tus hijos, como brotes de olivo / en torno a tu mesa. R.

Así es bendecido el hombre que teme al Señor. / Que el Señor te bendiga desde Sión / para que veas la prosperidad de Jerusalén / todos los días de tu vida y a los hijos de tus hijos. / ¡Paz a Israel! R.

▶ Lectura de la carta a los Hebreos (Heb 2,9-11)

Hermanos: al que fue rebajado un poco con relación a los ángeles, Jesús, le vemos coronado de gloria y dignidad por haber sufrido la muerte; de modo que, por la gracia de Dios, gustó la muerte en beneficio de todos. Convenía, en efecto, que aquel por quien y para quien todo fue hecho, queriendo llevar a la gloria un gran número de hijos, hiciese perfecto, mediante los sufrimientos, al jefe que debía guiarlos a la salvación. Porque el santificador y los santificados tienen todos el mismo origen. Por lo cual no se avergüenza de llamarlos hermanos.

▶ Lectura del evangelio según san Marcos (Mc 10,2-16)

En aquel tiempo se le acercaron unos fariseos y le preguntaron con intención de tentarlo: «¿Le está permitido al hombre separarse de su mujer?». Jesús les respondió: «¿Qué os mandó Moisés?». Ellos dijeron: «Moisés mandó escribir un acta de divorcio y despedirla». Jesús les dijo: «Moisés escribió este precepto por la dureza de vuestros corazones. Pero al principio de la creación Dios los hizo macho y hembra. Por eso el hombre dejará a su padre y a su madre y se unirá a su mujer y serán los dos una sola carne. De manera que ya no son dos, sino una sola carne. Por lo tanto, lo que Dios ha unido, que no lo separe el hombre». Ya en casa, de nuevo los discípulos le preguntaron acerca de esto; Jesús les dijo: «El que se separe de su mujer y se case con otra comete adulterio contra la primera; y si la mujer se separa de su marido y se casa con otro comete adulterio.»

COMENTARI

Si és possible amb Déu

El Gn 1-11 és un punt i a part essencial a la Bíblia: punt i a part pels relats no localitzables ni datables; essencial amb veritats bàsiques com Déu Creador del món, la igualtat de dignitat de l'home i la dona creats tots dos a imatge i semblança de Déu amb la dona com *ajut de igual a igual per fer costat* a l'home que reconeix: *Aquesta sí és os dels meus ossos i carn de la meua carn* (expressió bíblica que vol dir «ser dels meus» (Jt 9,2; 2Sa 5,1).

Quan li pregunten *si el marit es pot divorciar de la seva dona*, Jesús respon ressituant la qüestió en el projecte de Déu «*al principi*», distingint voluntat originària de Déu i posterior permissivitat de Moisès per ser *tan durs de cor*. El projecte diví del «*ser tots dos una sola cosa*» és meta d'un camí amb etapes prèvies com l'amor obediència a Déu en agraïment a l'amor infinit que rebem d'Ell; la visió de fe sobre la sexualitat: *No sabeu que el vostre cos és temple de l'Esperit Sant?* (1Cor 6,19); la vivència esforçada de l'amor com el camí incomparablement més gran (1Cor 13,1); la consciència de cridats a ser avui més que mai *sal de la terra i llum del món* (Mt 5,13-14) en la defensa de l'Evangeli de la família com Església domèstica.

Una Església convocada a viure l'Any de la Misericòrdia no pot renunciar al projecte fundacional, ni al testimoniatge feliç com a peça clau de la Pastoral Familiar. Sense lamentacions ni desqualificacions acusatòries: «*No et deixis vèncer pel mal, ans venç el mal amb la força del bé*» (Rm 8,9).

El projecte cristià de família ens ha de reconduir cap a Déu, i l'amor a Déu ens ha de dur a revalorar el seu projecte: venint de qui ve, no pot deixar de ser factible —amb l'ajut de la seva gràcia— i sobretot de ser font de felicitat.

Mn. José Luis Arín